

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förbättrade modeller för offentlig-privata partnerskap som bygger på delaktighet för att utveckla och sprida elektroniska tjänster för alla i EU-27" (yttrande på eget initiativ)

(2011/C 48/13)

Föredragande: **Claudio CAPPELLINI**

Den 16 juli 2009 beslutade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att i enlighet med artikel 29.2 i arbetsordningen utarbeta ett yttrande på eget initiativ om

"Förbättrade modeller för offentlig-privata partnerskap som bygger på delaktighet för att utveckla och sprida elektroniska tjänster för alla i EU-27".

Facksektionen för transporter, energi, infrastruktur och informationsområdet, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 6 september 2010.

Vid sin 465:e plenarsession den 15–16 september 2010 (sammanträdet den 16 september 2010) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 102 röster för, 1 röst emot och 5 nedlagda röster:

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 EESK välkomnar Europeiska kommissionens digitala agenda och de förslag som lagts fram i rapporten om den inre marknaden för att uppnå varaktiga ekonomiska och sociala vinster från en digital inre marknad och ultrasnabba internetanslutningar, som kommer att göra IT-tillämpningar tillgängliga för privatpersoner samt små och medelstora företag i avlägsna områden och landsbygdsområden. Kommittén delar även kommissionens, Europaparlamentets och Regionkommitténs uppfattning att det krävs mer kontroll och övervakning för att säkerställa att alla senast 2013 har tillgång till fasta nätförbindelser och trådlöst bredband. Det krävs större investeringar på alla nivåer, och man bör också undersöka möjligheten att upprätta offentlig-privata partnerskap för avlägsna områden och landsbygdsområden samt för att modernisera nätverken.

1.2 EESK stöder EU:s och medlemsstaternas gemensamma politiska ram för att uppnå målen i Europa 2020-strategin, och uppmanar därför kommissionen att inrätta en särskild rådgivande grupp som kan hjälpa medlemsstaterna, kandidatländerna och intresserade privata operatörer att lättare kartlägga bredbandstäckningen i avlägsna områden och landsbygdsområden.

1.3 Marknaden har i många fall inte klarat av att tillhandahålla snabba bredbandsnät till ett rimligt pris i avlägsna områden. Kommissionen måste därför främja samtliga strategier i syfte att underlätta utvecklingen av öppna nät inom ramen för statliga och offentliga initiativ. EU måste fullt ut utnyttja utvecklingen av elektroniska tjänster (e-tjänster) inom den offentliga och privata sektorn för att bidra till bättre lokala och regionala tjänster som rör sjukvård, utbildning, larm- och räddningstjänster i allmänhetens intresse, säkerhet och sociala tjänster. Om alla myndigheter deltar i offentlig-privata partnerskap kan detta innebära ett strategiskt stöd till små och medelstora

företag som specialiserar sig på offentliga informations- och kommunikationstekniktjänster samt främja unga företagens IKT-kunskaper.

1.4 Privata investeringar och offentlig-privata partnerskap bör främjas i avlägsna områden samt landsbygds- och låginkomstområden genom strukturfonderna och EIB- och EIF-instrument, för att utsätta medborgare och små och medelstora företag ska få tillgång till internet till ett rimligt pris. Särskilda program och åtgärder från kommissionen bör inriktas på att främja lokala offentlig-privata partnerskap i tvärregionala och gränsöverskridande pilotprojekt och öka deras antal. Man bör också främja en "europeisk dag för e-tjänster för alla".

1.5 EESK anser att det är mycket viktigt att förstärka samarbetet mellan offentliga och privata leverantörer av offentliga e-tjänster för att skapa bättre och effektivare tjänster. Det krävs mer öppenhet och ett aktivt deltagande från allmänhetens sida samtidigt som man bevarar det övergripande ansvaret för investeringar i offentlig infrastruktur och kontroll av resultaten. Offentliga tjänster tillhandahålls ofta på lokal och regional nivå, där små och medelstora företag och deras sammanslutningar skulle kunna delta i partnerskap med den offentliga sektorn, antingen som direktleverantörer eller, om det krävs stora finansiella resurser eller mer omfattande sakkunskap, som en del av ett konsortium. Detta är redan fallet i vissa regioner i Frankrike (Auvergne), Italien (Trentino-Alto Adige, Lombardiet) och i andra EU-medlemsstater.

1.6 Tillgång till trådlösa bredbandsförbindelser av hög kvalitet och till rimligt pris kan öka tillgängligheten och kvaliteten på myndigheternas tjänster och ge små och medelstora företag möjlighet att öka sin konkurrenskraft på marknaden. Avlägset belägna regioner och samhällen är de som kommer att gynnas mest av att få tillgång till snabbare bredbandstjänster.

1.7 EESK betonar behovet av särskilda investeringar för att ge alla medborgare och konsumenterna tillgång till snabba fasta och mobila bredbandslösningar. En mer generös EU-ram för statligt stöd som är förenligt med EU:s konkurrensregler skulle bidra till detta, liksom en bättre samordning mellan de olika EU-strategierna och EU-programmen så att konsumenternas val bidrar till att man uppnår det fastställda målet om att alla medborgare och områden ska få tillgång till e-tjänster.

1.8 EESK instämmer i att alla hushåll år 2013 ska ha tillgång till bredbandsuppkoppling till ett konkurrenskraftigt pris. Den digitala utdelningen bör lyftas fram och utnyttjas för att utöka den mobila bredbandstäckningen och höja kvaliteten på tjänsterna. Medlemsstaterna måste uppdatera sina nationella mål för bredbands- och höghastighetsinternet för att uppmuntra regionala myndigheter och privata aktörer att gemensamt stödja en europeisk strategi för höghastighetsbredband. I synnerhet bör regionala myndigheter, EU:s och/eller medlemsstaternas rådgivande institutioner, små och medelstora företag, organisationer och andra privata aktörer från första början vara delaktiga i kommissionens initiativ om framtidens internet.

1.9 EESK ställer sig bakom lösningar som bygger på offentlig-privata partnerskap med finansieringsmodeller som kan erbjuda medborgare i landsbygdsområden och gränsregioner kostnadseffektivt bredband inom en rimlig tid. I detta sammanhang vill EESK betona att digital kompetens, särskilt för små och medelstora företag och unga företagare i avlägsna områden och landsbygdsområden, är helt avgörande för att man ska kunna skapa ett digitalt samhälle för alla, särskilt i de fall då tillgången till e-tjänster skapar en digital klyfta för äldre människor, missgynnade grupper och låginkomsttagare. Man måste också ta itu med de tillgångsproblem som finns i dag.

1.10 EU-institutionerna måste fullt ut utnyttja utvecklingen av e-tjänster inom den offentliga och privata sektorn för att bidra till bättre lokala och regionala tjänster för sjukvård, utbildning, larmtjänst och säkerhet samt bredare tjänster i allmänhetens intresse och sociala tjänster.

2. Allmän bakgrund

2.1 Internet har blivit en av de strategiskt viktigaste infrastrukturerna för 2000-talet och är ett centralt område för EU:s kontroll av att de samhällsomfattande tjänster som fastställs i Lissabonfördraget tillhandahålls. Situationen i avlägsna områden och landsbygdsområden har emellertid inte förbättrats i någon nämnvärd utsträckning, och man kan knappast tala om en europeisk marknad för e-tjänster⁽¹⁾. Eftersom den privata sektorn inte tycks vara intresserad av att tillgodose behovet av tjänster på detta område, och eftersom medlemsstaterna inte på egen hand klarar av denna utmaning skulle en lämplig lösning vara

att involvera båda parter (offentlig och privat sektor) för att dela på vinsterna och riskerna genom inrättandet av offentlig-privata partnerskap på detta område. Det organiserade civila samhället skulle kunna spela en viktig roll genom att aktivt delta i offentlig-privata partnerskap för utbyggnad av e-tjänster.

2.2 Syftet med initiativyttrandet är att undersöka denna fråga och stimulera debatten om lämpliga lösningar för att utveckla och sprida e-tjänster till alla områden och alla människor i Europa, särskilt till de mest svårtillgängliga områdena och de mest utsatta grupperna.

2.3 Mot denna bakgrund har yttrandet följande huvudmål:

— Att genom ett samarbete mellan EESK och offentliga och privata intresseorganisationer analysera hur offentlig-privata partnerskap kan utnyttjas för att utveckla e-tjänster för alla, vare sig det rör sig om privatpersoner, företag eller lokala och regionala myndigheter.

— Att lyfta fram den potential för bättre social integrering av utsatta grupper och för en ekonomisk integration av avlägsna områden som en lämplig och effektiv tillämpning av offentlig-privata partnerskap för att utveckla och sprida e-tjänster i Europa skulle kunna innebära⁽²⁾.

— Att bistå EU-institutioner och politiska beslutsfattare liksom privatpersoner och privata aktörer som är intresserade av att delta i offentlig-privata partnerskap på området för e-tjänster genom att identifiera problem och möjliga lösningar och genom att utföra en konsekvensanalys av utbudet och efterfrågan av e-tjänster i förhållande till det civila samhällets behov. Syftet är också att undersöka vilka sysselsättnings- och kompetensbehov som finns samt god praxis vad gäller EU-strategier och EU-program som skulle kunna utnyttjas på nationell/regional nivå.

2.4 IKT påverkar de flesta aspekter i dagens samhälle. Samtidigt som gränserna mellan telefoni, internet, tv-sändningar och mobiltelefoner samt andra kommunikationstjänster börjar suddas ut, blir även gränsen mellan industrisektorer och offentliga sektorer och mellan EU-politiken och den nationella politiken allt mer flytande. Faktum är att man genom nationella och regionala strategier inte på ett effektivt sätt har lyckats ge alla människor tillgång till dessa tjänster.

⁽¹⁾ KOM(2009) 479 slutlig, "Ett offentlig-privat partnerskap om framtidens internet".

⁽²⁾ Det största problemet som gäller e-tjänster i EU är att det saknas en gemensam definition av begreppet. Vanligtvis avses den snäva betydelsen tjänster som baseras på informations- och kommunikationsteknik, bland annat e-förvaltning, e-affärer, e-hälsa, information från den offentliga sektorn, e-lärande, e-integration och elektronisk upphandling.

2.5 Neelie Kroes, den nya kommissionären med ansvar för den digitala agendan, har därför inlett en debatt avseende ett offentligt samråd i syfte att undersöka om reglerna behöver uppdateras för att säkerställa att alla privatpersoner och företag i EU har tillgång till grundläggande kommunikationstjänster, bland annat snabba internetuppkopplingar, och för att se till att ingen utestängs från det digitala samhället. I det aktuella meddelandet om Europa 2020-strategin bekräftas dessutom målet att uppnå varaktiga ekonomiska och sociala vinster från en digital inre marknad baserad på snabbt och ultrasnabbt internet och kompatibla applikationer, med tillgång till bredband för alla senast 2013.

2.6 Redan i Lissabonstrategin slogs det fast att vi behöver tillgång till moderna digitala resurser (t.ex. internet och GPS) och så kallade e-tjänster. Mot denna bakgrund bör moderniseringen av offentliga tjänster innebära att man

- tillhandahåller bättre och säkrare tjänster till allmänheten,
- tillgodoser kraven från företag, särskilt små och medelstora företag, vad gäller mindre byråkrati och större effektivitet,
- säkrar kontinuiteten över gränserna i tjänster i allmänhetens intresse (inklusive civilskydd), vilket är avgörande för att upprätthålla rörligheten i Europa och den sociala sammanhållningen i medlemsstaterna.

2.7 I den nuvarande EU-lagstiftningen (i direktivet om samhällsomfattande tjänster⁽³⁾ från 2002) föreskrivs att medlemsstaterna ska se till att alla medborgare kan ansluta sig till det allmänna telefonnätet i fasta anslutningspunkter och att de har tillgång till allmänna telefontjänster för röst- och datakommunikation med funktionellt tillträde till internet. Konsumenterna måste få tillgång till nummerupplysningstjänster, telefonkataloger och offentliga telefonautomater samt särskilda resurser om de är funktionshindrade.

2.8 I ett meddelande från kommissionen som nyligen offentliggjorts anges dessutom offentlig-privata partnerskap som ett av alternativen för att hantera den allt snabbare utbredningen av internetanvändning i Europa och tillhandahålla e-tjänster till EU-medborgare. Offentlig-privata partnerskap ses som ett sätt att ge EU-medborgarna möjlighet att utnyttja etablerad och framväxande teknik ur ett mer helhetsinriktat perspektiv. Dessutom kan offentlig-privata partnerskap bidra till att man upptäcker hinder som inte är av teknisk natur och till att dessa kan undanröjas⁽⁴⁾. Termen offentlig-privata partnerskap omfattar

en rad olika typer av relationer, och det finns följaktligen olika definitioner, som t.ex. i FN:s riktlinjer⁽⁵⁾ eller i EIB:s bestämmelser.

2.9 Europeiska kommissionen har genomfört en rad offentliga samråd där EESK deltagit om bland annat följande frågor:

- Nästa generations accessnät.
- Hur den digitala utdelningen kan omvandlas till sociala fördelar och ekonomisk tillväxt i Europa.
- Principerna för samhällsomfattande tjänster när det gäller elektroniska kommunikationstjänster.

2.10 Kommissionens meddelande KOM(2009) 479 slutlig om "Ett offentlig-privat partnerskap om framtidens Internet" är tänkt att ge en ram för förberedelserna inför ett "smart" samhälle och för att öka konkurrenskraften inom Europas IKT-industri. Förberedelserna inför ett offentlig-privat partnerskap om framtidens internet, vilket har efterfrågats av vissa medlemsstater och industriaktörer, kommer att kräva ett större deltagande från det civila samhället och regionala myndigheter.

3. Allmänna synpunkter: offentlig-privata partnerskap och utvecklingen och spridningen av e-tjänster

3.1 På samma sätt som vårt samhälle garanterar tillgång till mat, vatten, utbildning, sjukvård, transporter och offentliga myndigheter är det viktigt att man fastställer och tillämpar de lämpligaste lösningarna och de effektivaste strategierna för att garantera att alla medborgare och företag i EU behandlas på samma sätt i informationssamhället, särskilt i EU:s avlägsna områden och landsbygdsområden.

3.2 Hittills har man emellertid inte lyckats uppnå detta överallt i EU, och det finns fortfarande geografiska områden och samhällsgrupper som hotas av "digital utslagning". Den digitala utslagningen kan vara kopplad till demografiska (ålder, kön, typ av hushåll), socioekonomiska (utbildning, sysselsättning, ställning, inkomst) eller geografiska faktorer (boende, ort, regionala eller lokala särdrag, geopolitiska faktorer m.m.). Anledningarna till att marknaden inte har lyckats vad gäller e-tjänster varierar och kan bland annat bero på svårtillgänglig natur, låg befolkningstäthet, höga skatter eller en kombination av alla tre. Eftersom efterfrågan och utnyttjandet i dessa områden ofta inte räcker till, beslutar sig privata aktörer ofta för att inte investera.

⁽³⁾ EGT L 108, 24.4.2002, s. 51–77.

⁽⁴⁾ White paper on the Future Internet PPP definition, januari 2010.

⁽⁵⁾ Se "Guide book on promoting good governance in Public-Private Partnership" – Förenta nationerna, New York och Genève, 2008.

3.3 Man får emellertid inte enbart uppmärksamma geografisk utslagning utan måste även ta itu med den sociala utslagning som följer av att vissa användargrupper saknar köpkraft eller har begränsade kunskaper⁽⁶⁾. E-tjänsterna bör därför utvidgas så att tillgängligheten för alla användare säkerställs, oavsett geografisk, ekonomisk eller social situation.

3.4 Mycket stora politiska satsningar och åtgärder krävs för att ge resultat för utsatta grupper och, framför allt, för områden utanför städer.

3.5 EESK har i flera yttranden och viktiga rekommendationer tagit upp olika ämnen som rör e-tjänster, deras kompatibilitet och IKT-infrastrukturer⁽⁷⁾.

3.6 EESK anser att offentlig-privata partnerskap kan vara ett sätt att utveckla och sprida e-tjänster i EU, som är ett lovande nytt område med mycket viktiga verksamhetsområden.

3.7 Analyser har visat att några de viktigaste argumenten för en sådan strategi rör:

- Förbättrade e-tjänster för utsatta grupper.
- Förbättrad kostnadseffektivitet genom att man drar nytta av den privata sektorns innovation, erfarenhet och flexibilitet.
- Ökade investeringar i offentlig infrastruktur för att öka tillgängligheten för e-tjänster.
- Hållbarheten i privata partners ökade flexibilitet och tillgång till resurser.
- Förbättrad kvalitet avseende offentliga utgifter.
- Ökad effektivitet och överensstämmelse vad gäller tjänster i allmänhetens intresse.

⁽⁶⁾ EGT C 139, 11.5.2001, s. 15; EGT C 123, 25.4.2001, s. 53; EUT C 108, 30.4.2004, s. 86.

⁽⁷⁾ EUT C 77, 31.3.2009, s. 60; EUT C 175, 28.7.2009, s. 92; EUT C 175, 28.7.2009, s. 8; EUT C 317, 23.12.2009, s. 84; EUT C 218, 11.9.2009, s. 36; EUT C 224, 30.8.2008, s. 50; EESK:s yttrande om "Hur den digitala utdelningen kan omvandlas till sociala fördelar och ekonomisk tillväxt", föredragande: Anna Maria Darmanin (TEN/417).

3.8 Investeringar i infrastrukturprojekt är dessutom viktiga när det gäller att upprätthålla den ekonomiska aktiviteten, särskilt i samband med en kris, och kan bidra till en snabb återgång till en situation med en hållbar ekonomisk tillväxt. I detta sammanhang kan offentlig-privata partnerskap vara ett effektivt sätt att genomföra infrastrukturprojekt och tillhandahålla tjänster i allmänhetens intresse samt stöd tjänster för företag för att stimulera den lokala utvecklingen och den ekonomiska återhämtningen i vissa EU-regioner⁽⁸⁾.

3.9 Det finns också vissa risker med offentlig-privata partnerskap i samband med e-tjänster, exempelvis risken att avlägset belägna områden inte får någon täckning eftersom detta ofta innebär en förlust för en privat tjänsteleverantör. Därför bör alla offentlig-privata partnerskap omfatta en skyldighet att tillhandahålla dessa tjänster även i avlägset belägna områden.

4. Avgörande frågor vid utvecklingen och spridningen av e-tjänster

4.1 I detta yttrande vill vi även ta upp spridningen av e-tjänster, dvs. att göra resurserna tillgängliga och säkerställa att alla människor i hela EU har lika tillgång till dem. Detta innebär att man antingen skapar ny, "smart" infrastruktur vid behov eller förbättrar den befintliga infrastrukturen. I detta sammanhang vill vi ta upp ett antal viktiga frågor:

- **Effektivitet:** Att infrastrukturen finns på plats betyder inte nödvändigtvis att den fungerar effektivt eller att alla relevanta samhällsgrupper har lika tillgång till den. Det senaste exemplet återfinns i Eurobarometerundersökningen om larmnumret 112. Trots att tjänsten redan finns och fungerar i 20 EU-länder kände bara 32 % av de tillfrågade till numret⁽⁹⁾. Situationen kan förbättras genom att allmänheten informeras och görs delaktig i större utsträckning samt genom att modern teknik för e-lärande tillämpas.
- **Landsbygdsområden:** Det finns fortfarande skillnader inom EU när det gäller tillgången till e-tjänster⁽¹⁰⁾. Landsbygdsområden saknar i många fall fortfarande tillgång till informations- och kommunikationsteknik, och 23 % av invånarna i sådana områden saknar tillgång till fasta bredbandsnät⁽¹¹⁾.

⁽⁸⁾ KOM(2009) 615 slutlig, "Främjande av privata och offentliga investeringar i syfte att bidra till en ekonomisk återhämtning och långsiktig strukturanpassning: utveckling av offentlig-privata partnerskap".

⁽⁹⁾ Flash Eurobarometer 285 – Det europeiska larmnumret 112, analysrapport, omgång 3, februari 2010.

⁽¹⁰⁾ Telekommunikation: samråd om framtida samhällsomfattande tjänster i den digitala eran, IP/10/218, Bryssel, 2 mars 2010 (se http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecom/comm/doc/library/public_consult/universal_service2010/index_en.htm)

⁽¹¹⁾ KOM(2009) 103 slutlig, "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Bättre tillgång till IKT på landsbygden".

4.2 Om man verkligen strävar efter en "öppen marknad" bör offentlig-privata partnerskap involveras från första början tillsammans med myndigheter på samtliga europeiska, nationella och regionala nivåer, arbetsmarknadens parter, aktörer inom det organiserade civila samhället, sammanslutningar av små och medelstora företag, konsumentorganisationer och andra aktörer (operatörer, försäljare, IT-leverantörer, vertikala marknader och marknader för tillämpningar etc.).

4.3 En bra start skulle kunna vara EU:s befintliga strukturfonder, EIB/EIF och vissa specifika program som till exempel ramprogramsmekanismerna i de kommande IKT-arbetsprogrammen (för 2011–2013), med en budget på cirka 300 miljoner euro.

4.4 Offentlig-privata partnerskap skulle i detta sammanhang kunna utnyttja arbetet inom de fem europeiska teknikplattformarna, vilket skulle resultera i ett ömsesidigt utbyte inom Internetrelaterade frågor och parternas respektive strategiska forskning. En viktig aspekt i ett sådant offentlig-privat partnerskap skulle vara att utveckla öppna, standardiserade och sektoröverskridande tjänsteplattformar.

4.5 Ur EU-politikens perspektiv ligger sektorer såsom hälsovård, mobilitet, miljö och energihushållning bra till för nya smarta internetdrivna infrastrukturer som kommer att göra det enkelt för miljontals användare och konsumenter att snabbt börja använda tjänsterna.

Bryssel den 16 september 2010

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Mario SEPI
